

VIKUSKIFTI

27. JULI 2018



Oddagrein
Eiríkur Lindenskov
ábyrgdarblaðstjóri



Fíggjarlógin verður avgerandi

Í samrøðu í blaðnum í dag letur lögmaður upp fyri møguleikanum, at løgtingsval verður skrivað út fyri summarfrítíðina næsta ár.

Tað merkir, at hann ikki ætlar, at løgtingsvalstrið skal seta dóm á næsta summer. Um alt gongur »sum vanligt«, so hevði val verið 31. august næsta ár. Tað er eitt sera óheppið tíðarskeið at halda valstrið tvørtur um summarið og á ólavsøku. Tí er tað skilgott, um løgtingsval verður skrivað út í apríl ella í mai.

Alt hetta er sjálvandi treytað av, at politiska arbeiðið gongur eftir ætlan komandi árið, og at álvarsamar ósemjur ikki stinga seg upp sum gera, at val verður útskrivað í úrtíð. Fyrsta avbjóðingin í so máta verður at fáa fíggjarlógina fyri næsta ár í hús. Tað er ikki altíð so lætt, og serliga trupult verður at halda aftur, tá øll tingfólk eru vitandi um, at

hetta er tann síðsta fíggjarlógin – sum eisini fer at seta sín stóra dóm á valstriðið.

Samgongan telur jú bara 16 tingfólk og hevur tí ikki meirluta í Løgtinginum. Enn vita vit ikki, hvat báðir leysgangarnir í ætla. Fer Magni Laksafoss upp í Javnaðarflokkinn í samgongu ella upp í Sjálvstýri í andstøðu? Fer Sonja Jógvansdóttir at stilla upp fyri Tjóðveldi, ella kastar hon handklæði í ringin og gevst í politikki?

Tað er í grundini eitt undarligt fyrbrigdi, at tingfólk, sum eru vald á ting fyri flokkar, ganga og leita eftir nýggjum flokki. Fullkomiliga øvug mannaongd, sum bendir á, at tey sum personar skugga fyri einihvørjari politiskari hugsjón. Tey fylla ov nógv í sær sjálvum. Uttan iva vera krøvini frá teimum báðum stór, so megna samgongan ikki at gera eina fíggjarlóg saman við onkrum

andstøðuflokki aftur hesaferð, so verður tað ikki lætt. Men tað er tó slett ikki vist, at atkvøðurnar frá leysgangarunum í Løgtinginum verða tær dýrastu, tí nógvir »leysgangarar« eru innanhýsis í flokkunum. Serliga Javnaðarflokkurin hevur víst veikleikar í so máta.

Tað besta fyri landið hevði sjálvandi verið, at alt tingið vísti ábyrgd og samtykti eina fíggjarlóg, sum alt tingið kundi tikið undir við. Tað vit vit er ógjørlegt – serliga tá valfepur er í luftini.

Men tað kundi hent, at partar av andstøðuni vístu dirvi enn einaferð – og vístu komandi andstøðuflokkum, at tað ber til at reka konstruktivan politikk í andstøðu og harvið fáa veruliga ávirkan.

Góða ólavsøku!!

HVALBA

Eir virkandi borgarstjóri



Hvalbingar hava ein nýggjan borgarstjóra í summerferiuni. Kommunan skrivar á heimasíðu síni, at Eir J. Norðberg, varaborgarstjóri, tekur við borgarstjórasessinum í nakrar vikur í summer, meðan Janus Thomsen er í summerferiu.

Eir J. Norðberg stillaði á fyrsta sinni upp til kommunuvalið í 2016 og fekk 26 atkvøður til valið. Hon bleiv vald inn á lista A, ið fekk fimm av sje bygdarráðslimum, har toppskorarin gjørdist nýggi borgarstjórin Janus Thomsen, ið fekk 149 atkvøður.

Eir J. Norðberg er fjórðvald á lista A og er hetta fyrstu ferð, at hon røkir starvið sum borgarstjóri.



Les eisini blaðið á telefonini

Í blaðnum...



Í London undir fyrra heimsbardaga

Síðsøga síða 26-27



Úr øllum ættum koma gestir

síða 22-23

Sámal Petur í Grund seksti

Í gjár fylti Sámal Petur í Grund, fyrrverandi lögtings- og landsstýrismaður 60 ár.

Sámal Petur trein inn á politiska pallin, tá sprøklitta samgongan millum Sambandsflokkin, Javnaðarflokkinn, Verkamannafylkingina og Sjálvstýrisflokkinn varð skipað eftir løgtingsvalið í 1994.

Hann var útbúgvinn elektromekanikari og skipari. Í sje ár sigldi hann sum fjarritari við Ennibergi og síðani við Beini. Hann virkaði í fimm ár sum trúboðari hjá Heimamissionini bæði í Føroyum og í Danmark.

Sámal Petur stillaði upp á fyrsta sinni til løgtingsvalið í 1994. Men hann hevði verið stillari á valinum í 1990. Hann segði við Sosialin 15. september í 1994, at hann altíð hevði verið sjálvstýrismaður og verið limur í flokkinum síðani hann fekk valrætt.

Tá tað umsiðir eydnaðist at skipa »14. september-samgonguna« hjá Edmundi Joensen 14. september í 1994, vóru boð eftir 36 ára gamla Sámal Peturi í Grund sum landsstýrismanni. Málsøki hansara vóru samskiptis- og mentanarmál, ferðavinna og sjóvinna.

Sámal Petur í Grund var ein vællýddur landsstýrismaður, sum hevði fólkatekki. Men ósemja tók seg upp millum Sámal Petur og Edmund Joensen, tá Sámal Petur setti meiri ferð á ætlanina um undirsjóvartunnil til Vágar, enn lögmaður helt gott vera. Hann hótti við at fara til andstøðuna fyri at fáa stuðul til uppskot sitt um at játta 40 milliúnir krónur til undirsjóvarætlanina, men tað vildi lögmaður ikki.

Hetta endaði við, at Sámal Petur varð koyrdur frá sum landsstýrismaður 1. desember í 1997. Hann fekk tann ivasama heiður at vera tann



fyrsti landsstýrismaðurin, sum var frákoyrdur eftir nýggju stýrisskipanarlógini.

Hendan støðan gjørdi, at Sámal Petur fekk martyrstatus í Vága valdømi. Á fólkatingsvalinum 11. mars í 1998 løntu vágafólk Sámal Peturi og gjørdu Sjálvstýrisflokkinn til størsta flokk í Vága valdømi. Hevði talan verið um lögtingsval, so hevði Sambandsflokkurin mist mannin. Úrslitið hevði so eisini við sær, at Sambandsflokkurin misti fólkatingsmannin, Edmund Joensen, sum varð valdur á valinum í 1994. Tað hevði so aftur við sær, at Uffe Elleman-Jensen ikki kláraði at skipa nýggja borgarlaga stjórn, so sum forsoðgnirnar høvdu sagt, og Poul Nyrup Rasmussen kundi nú halda fram sum forsætisráðharri enn eitt skeið.

Á løgtingsvalinum í 1998 var Sámal Petur valdur á ting við 534 atkvøðum – og flokkurin tvífaldaði undirtøkuna í Eysturoyar valdømi. Hann kom aftur í landsstýrið í 2001-02 í almann- og heilsumálum, tá Helena Dam á Neystabø mátti leggja frá sær.

Á valinum í 2002 var Sámal Petur ikki afturvaldur. Til tvey tey seinastu valini hevur hann stillað upp fyri Framsókn. Seinastu árin hevur hann siglt sum stýrimaður og sum skipari á strandfaraskipum.

Sosialurin

Tel. 341800
www.sosialurin.fo

Ábyrgdarblaðstjóri:
Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

Blaðstjóri:
Barbara Holm
barbara@sosialurin.fo

Fyritaksstjóri
Jonhard Hammer
jonhard@sosialurin.fo

Marknaðardeild
lysing@sosialurin.fo

Stovnaður: 1927
Prent: Prentmiðstöðin